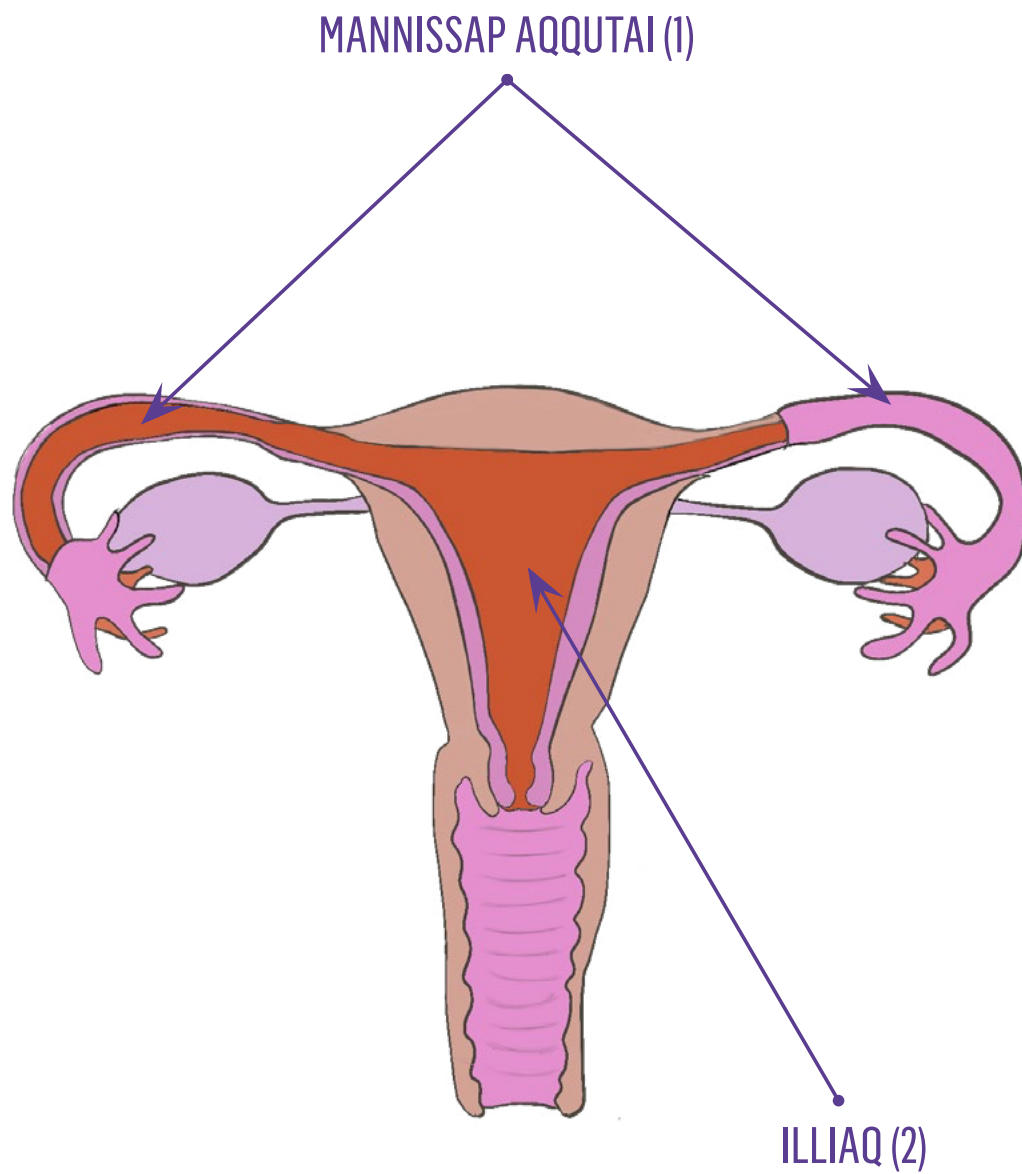

SULIASSAQ - KOPIIGASSAQ

NAARTUIT?

QANOQ NAARTULERTOQARTARPA?

- ▶ Niviarsiaaraq aaqartalereersimaguni naartusinnaanngoreersimasarpoq. Tassa imaappoq illersuuteqarnani nukappiaqqamik atoqateqarsimaguni naartulersinnaavoq. Naartuna-veersaateqarsimanngikkaanni anisooq mannissamukarsinnaavoq kinguaassaqaalertis-sinnaallugulu.
- ▶ Atoqatigiinnermi naartulertoqarnerani mannik **mannissap aqqutaatigut (1)** anisuup naapittarpaa.
- ▶ Taassuma kingorna mannik **illissap (2)** tungaanut ingerlaartarpoq ameraasaanullu ikkuttarluni.
- ▶ Ingerlaarneq tamanna ulluni arfinilinni pisarpoq – taassumalu piffissap ilaani, naartu-lersoorsorinnermi iisartagaq, naartulinnginnissaq anguniarlugu pineqarsinnaasarpoq.
- ▶ Illissami ameraasamut mannik ikkusimappat aatsaat arnaq naartulertarpoq naartuneralu aallartittarluni.

APEQQUTIT:

Niviarsiaaraq/arnaq qanoq naartulertarpa? _____

Naartuneq qaammatit qassit missaaniittarpa? _____

Qaaguukkut niviarsiaaraq naartulersinnaava? _____

NAARTUNERMUT ERSIUTIT

- ▶ Naartunermut ersiutit nalinginnaanerpaartaraat aaqanngitsoorneq.
- ▶ Mannissaq kingunissaqalersimappat aaqartarneq kipitinneqartarpoq, taava nivarsiaqqap/arnap nalinginnaasumik aaqartarnera unittarpoq.
- ▶ Naartulersimanagerup kingorna sapaatip-akunneri 1-2 qaangiukkaangata nivarsiaqqat/arnat ilaasa ivianngii pullallutillu annernalaalereersimasarput.
- ▶ Nivarsiararpassuit/arnarpassuit naartunermut atatillugu merianngusalertarput. Tamanna naartulernerup kingorna sapaatip-akunneri 2-8 qaangiunnerini takkuttarpoq, arnalli tamarmik taamaanneq ajorput.
- ▶ Ersiutit arlaannaalluunniit naartunermik qulakkeerinnittuunngillat.
- ▶ Naartunerluni naartunnginnerluniluunniit qulakkeerniaraanni naartunerluni misissortittariaqarpoq.

APEQQUTIT:

Naartulinngikkaluarluni qanoq atoqateqartoqarsinnaava? _____

Nivarsiaqqat arnallu ivianngii naartunermik peqquteqanngitsumik pullallutillu annernarsinnaappat? _____

Naartunermut misissuutit sumi pissarsiarineqarsinnaappat? _____

NAARTULERSIMAGUIT

- ▶ Naartunerit misissorsimagukku taassumalu naartusutit takutissimappagu qanoq perusunnerlutit paasiniaqqaassallugu pisariaqartissinnaavat.
- ▶ Massakkut meerartaarusuppit? Imaluunniit piareersimanngilatit naartuersikkusullutillu imaluunniit meeraq meeravissianngortikkusuppiuk?
- ▶ Periarfissavit ilisimalluarnissaat anguniarlugu ikiorneqarlutillu aqutissiuunneqarsinnaavutit.
- ▶ Naartuersissinnaanermut periarfissatit nakorsiarnikkut paasisaqarfiginerusinnaavutit.

APEQQUTIT:

Meerartaarusunnerluni imaluunniit meerartaarusunnginnerluni qanoq nalunnginneqarsinnaava? _____

Qaqugukkut meerartaarnissamut piareertoqartarpa? _____

Meerartaarnissat imaluunniit naartuersinnissaq kiap aalajangigassarivaa? _____

SULIASSAQ - KOPIIGASSAQ

NAARTUIT?

SULIARITINNIKKUT NAARTUERSINNEQ

- ▶ Siullermik naartulersimasoq sinissaammik tunineqartarpoq. Tamanna illissap paavata qeritinneratigut imaluunniit assaap qaavatigut taqqakkut kapuummik sinissaammik tunineqarnikkut pisinnaavoq.
- ▶ Sinissaat sunniuteriarpat nakorsap mianersortumik illissap paava tasitittarpaa naartullu cellii ataatsimoortut illissamit milluaasumik piiartarlugit. Suliaritinneq nagga-serlugu nakorsaammik illissamik eqitsitsisussamik tunisisoqartarpoq, taamaalilluni aanaarneranik annikillisitsisoqartarluni.
- ▶ Suliaritinneq tamarmi minutsini 10-15-ini pisarpoq. Suliaritereernerup kinguninngua naartulersimagaluartoq itertinneqartarpoq. Amerlanertigullu nalunaaquttap-akunneri arlaqanngitsunnguit qaangiunnerini angerlarsinnaanngortarluni.

APEQQUTIT:

"Suliaritinneq" qanoq isumaqarpa? _____

Illissap paava nakorsap qanoq pisarpaa? _____

SULIASSAQ - KOPIIGASSAQ

NAARTUIT?

NAKORSAATINIK NAARTUERSINNEQ

- ▶ Nakorsaatinik naartuersinnermi nakorsaatit assigiinngitsut marluk ullormik ataatsimik akunnilerlugit pineqartarput.
- ▶ Siullermik iisartagaq illissap naartusutut pissuseqarneranik unitsitsisussaq iineqartarpoq. Taamaalillunilu naartuneq ajalusoortinneqartarpoq. Iisartagaq taanna pigaanni naartuersinneq aallartittarpoq.
- ▶ Kingorna nakorsaat illiamut eqitsitsisartog iineqartarpoq. Taamaattumik ilaasa meri-anngunarisinnaasarpaat, meriarsinnaallutillu timmissinnaasarlutik. Utsuillu ammaneratigut aanaarneq anniarnnerlu aamma qaqutigoortuunngillat. Nipaallisaatinik anniarnnerit annikillisinneqarsinnaapput. Aanaaraanni tamponit atorineqassanngillat utsuillu ammanerisigut atoqateqartoqassanani, aamma uffarfinni immamilu kinisimaartoqassanngilaq.

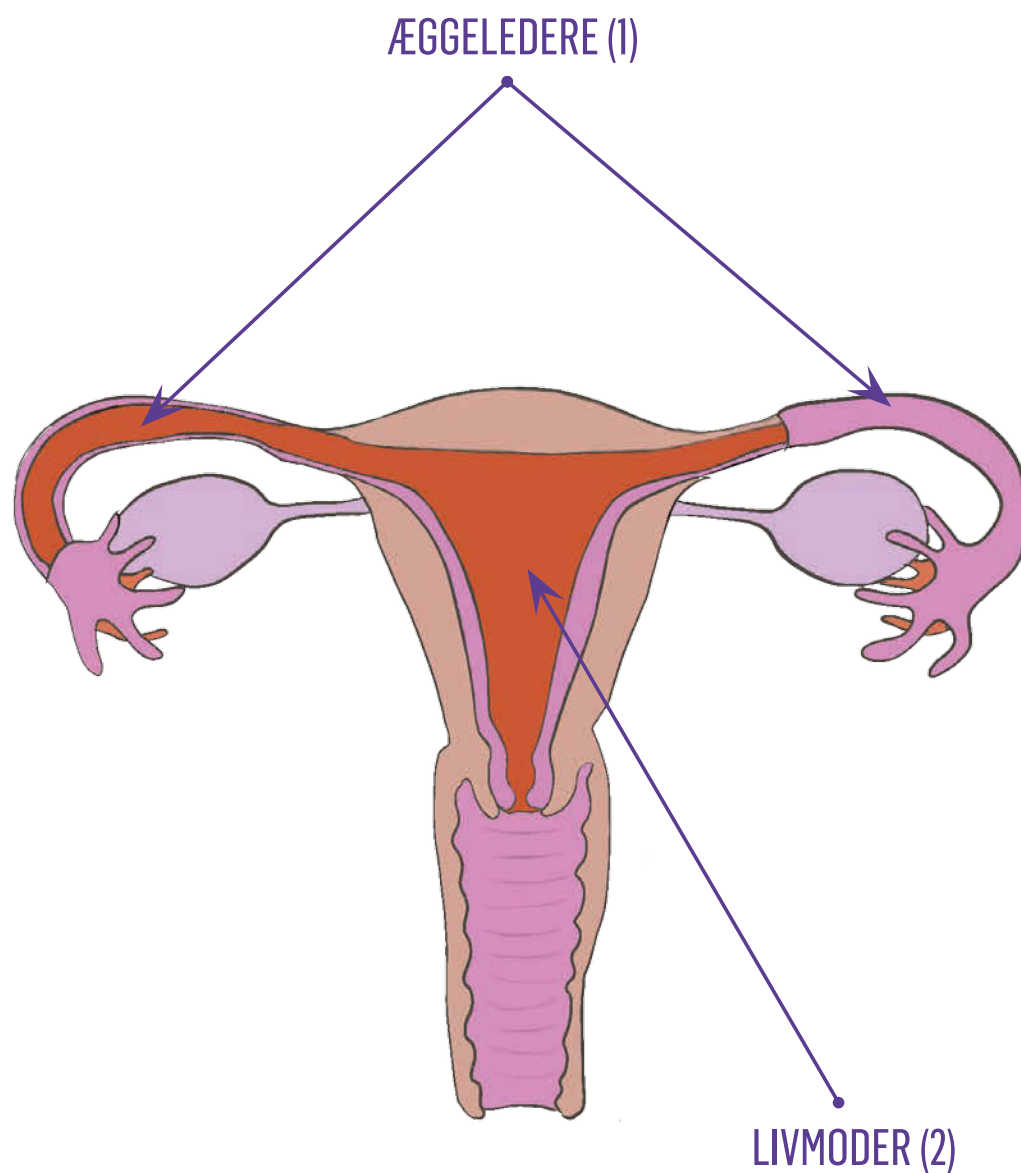
APEQQUTIT:

Nakorsaatip illiaq sutittarpaa? _____

Naartuersinnerup kingorna ullualunni suut misigineqarsinnaappat? _____

ARBEJDSARK - TIL KOPIERING

GRAVID?

ARBEJDSARK - TIL KOPIERING

GRAVID?

HVORDAN BLIVER MAN GRAVID?

- ▶ Man kan som pige blive gravid, når man er begyndt at få menstruation. Det vil sige, at man kan blive gravid, hvis man har sex med en dreng og ikke bruger prævention. Når man ikke bruger prævention, kan en sædcelle møde et æg og befrugte det.
- ▶ Når graviditet opstår ved samleje, så møder æg og sædceller hinanden i en af kvindens to **æggeledere (1)**.
- ▶ Derefter vandrer ægget ned i **livmoderen (2)**, hvor det sætter sig fast i slimhinden.
- ▶ Den proces tager seks døgn – i en del af den tid kan man nå at tage nødprævention for at forhindre graviditeten i at opstå.
- ▶ Først når ægget har sat sig fast i slimhinden i livmoderen, er kvinden gravid, og hendes graviditet begynder.

SPØRGSMÅL:

Hvordan bliver en pige/kvinde gravid? _____

Hvor mange måneder varer en graviditet cirka? _____

Hvornår kan en pige blive gravid? _____

ARBEJDSARK - TIL KOPIERING

GRAVID?

TEGN PÅ GRAVIDITET

- ▶ Det mest almindelige tegn på at man er gravid er, at menstruationen udebliver.
- ▶ Når ægget bliver befrugtet, afbrydes den almindelige cyklus, og pigen/kvinden får ikke sin menstruation, som hun plejer.
- ▶ Nogle piger/kvinder får hævede eller ømme bryster allerede 1-2 uger efter undfangelsen.
- ▶ Mange piger/kvinder får også kvalme på grund af graviditeten. Det kan begynde allerede fra 2-8 uger efter undfangelsen, men det er ikke alle, der får det.
- ▶ Ingen af tegnene er helt sikre tegn på graviditet.
- ▶ For at være sikker på om man er gravid eller ej, bør man tage en graviditetstest.

SPØRGSMÅL:

Hvordan kan man have sex uden at blive gravid? _____

Kan piger og kvinder have ømme bryster af andre årsager end graviditet? _____

Hvor kan man få fat i en graviditetstest? _____

ARBEJDSARK - TIL KOPIERING

GRAVID?

HVIS DU ER GRAVID

- ▶ Hvis du har taget en graviditetstest, og den viser, at du er gravid, kan du have brug for at finde ud af, hvad du gerne vil.
- ▶ Vil du fx gerne have et barn nu? Eller er du ikke klar og vil gerne have en abort eller bortadoptere barnet?
- ▶ Du kan få hjælp og vejledning, så du kender dine muligheder godt.
- ▶ Hos lægen kan du høre om dine muligheder for abort.

SPØRGSMÅL:

Hvordan kan man vide, om man vil have barnet eller ej? _____

Hvornår er man klar til at få et barn? _____

Hvem bestemmer, om man vil have/føde et barn eller få en abort? _____

ARBEJDSARK - TIL KOPIERING

GRAVID?

KIRURGISK ABORT

- ▶ Først bliver man bedøvet. Det kan enten være gennem en lokalblokade på livmoderhalsen, eller ved fuld bedøvelse igennem en kanyle anbragt i en blodåre på håndryggen.
- ▶ Når bedøvelsen virker, udvider lægen forsigtigt livmoderhalsen, og livmoderhulen bliver tømt for graviditetsvæv med et sug. Indgrebet afsluttes ved, at man får noget medicin, der får livmoderen til at trække sig sammen og derved mindsker blødningen.
- ▶ Selve indgrebet varer kun 10-15 minutter. Man vågner hurtigt op efter indgrebet. I de fleste tilfælde vil man kunne tage hjem efter få timer.

SPØRGSMÅL:

Hvad betyder det, at noget er "kirurgisk"? _____

Hvad gør lægen ved livmoderhalsen? _____

MEDICINSK ABORT

- ▶ Ved den medicinske abort får man to slags medicin med en dags mellemrum.
- ▶ Først får man en tablet, der gør, at livmoderen ikke længere reagerer, som om den har et befrugtet æg. Derfor vil graviditeten gå til grunde. Når man har taget tabletten, er aborten allerede i gang.
- ▶ Dernæst får man den anden tablet, som gør at livmoderen trækker sig sammen. Nogle oplever derfor kvalme, opkastning og diarré af medicinen. Det er heller ikke usædvanligt, at der kommer blødning og smerter fra skeden. Smerterne kan lindres med almindelig håndkøbsmedicin. Hvis man bløder, skal man undgå tamponer, sex i skeden, karbad og havbad.

SPØRGSMÅL:

Hvad får medicinen livmoderen til? _____

Hvad kan man opleve ske i dagene efter aborten? _____
